

vil do stopnje mednarodne primerljivosti. V njegovi znanstveni bibliografiji so v ospredju metodološka vprašanja pedogeografije in vegetacijske geografije kakor tudi številna vzorčna raziskovanja, ki so razširila in poglobila ter na novo osvetlila ter ovrednotila geografske vidike naravnega okolja slovenskih pokrajin. Z njegovimi raziskavami je dobila slovenska geografija nove vzpodbude za proučevanja vloge in pomena človeka in njegovih vsakokratnih dejavnosti pri spreminjanju geografskega okolja in njegove gospodarske in socialne funkcije. V številnih študijah in razpravah je podrobno in poglobljeno razkril, osvetlil in utemeljil pedogenezo in talne tipe na naših poplavnih območjih. Strnjen in sintetičen pregled pedogeografskih procesov in njihovih pokrajinskih značilnosti ter rastlinstva na Slovenskem je objavil v monografiji »Geografija Slovenije« (Ljubljana 1998, str. 173–204). Poleg tega je dlje časa prizadevno in uspešno vodil in sodeloval pri nastajanju in sklepnem oblikovanju slovenske geografske terminologije. Prof. dr. Franc Lovrenčak je eden izmed redkih učiteljev geografije, ki je za »svoje predmete« pripravil in izdal ustrezne univerzitetne učbenike.

Prof. dr. **Anton Sore** (roj. 1925) je diplomiral iz geografije kot glavnega predmeta na Prirodoslovno-matematični fakulteti ljubljanske univerze leta 1951. Zaposlil se je na celjskem učiteljsišču, ki mu je ostal zvest vse do upokojitve leta 1990. Leta 1954 je opravil profesorski (strokovni) izpit in leta 1965 je na osnovi predložene disertacije »Agrarna geografija Zgornjega Sotelskega« doktoriral na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Leta 1984 je bil izvoljen za izrednega profesorja na Pedagoški akademiji v Mariboru. V obdobju 1974–1986 je predaval na celjskem dislociranem oddelku mariborske PA izbrana poglavja iz predmeta Spoznavanje družbe – geografija.

Poleg rednih šolskih in drugih pedagoških obveznosti, ki jih je vseskozi odgovorno opravljal, je prof. Anton Sore še vedno našel čas in dovolj delovnih moči za svoje strokovno izpopolnjevanje in znanstvenoraziskovalno delo. Sodi med tisto prvo povojno generacijo razumnikov, ki je odločilno prispevala k razvoju in uveljavitvi sodobne geografije v Sloveniji na različnih področjih. Soretova znanstvena preučevanja segajo na različna področja geografije in so v glavnem osredotočena na Posavje in Posotelje. Z vso potrebno znanstveno natančnostjo in doslednostjo je sledil korenitim pokrajinskim spremembam v Šaleški dolini, geografskim vzrokom in učinkom zemeljskih plazov, potresa na Kozjanskem, rudarskih ugreznin v Velenjski kotlini. Vrsto študij in razprav je namenil prebivalstvu in z njim povezanim pokrajinskim spremembam. Raziskal je oskrbo Celja s kmetijskimi pridelki, zarisal in ovrednotil je prometne in turistične tokove, počitniška naselja v Posavju, kmetijstvo v Savinjski dolini s posebnim ozirom na pridelovanje pšenice, pisal je o geografskih značilnostih strešnih kri-

tin, pokopališčih, nekdanjih sejmiših itd. Soretova bibliografija obsega blizu 60 tehtnih razprav in študij, ki so objavljene v geografskih, zgodovinskih in drugih strokovnih publikacijah in zbornikih ter v dveh samostojnih knjigah. Znanstvenoraziskovalno delo dr. Antona Soreta je vsebinsko pestro in raznovrstno, na nekaterih področjih pa celo pionirsko in pomeni dragocen in izviren prispevek v temeljno zakladnico slovenske geografske misli.

STANOVSKA PRIZNANJA V LETU 2002 Milan Natek

Na rednem letnem občnem zboru Zveze geografskih društev Slovenije, ki je bil 4. aprila 2002, so bili na predlog Komisije ZGDS za priznanja in imenovanja ter Izvršilnega odbora ZGDS soglasno sprejeti in potrjeni predlogi, in sicer za naša naslednja stanovska priznanja:

Melikovo priznanje, ki je namenjeno za življenjsko delo in odmevne izsledke na področju znanstvenoraziskovalnega dela proučevanja geografskih značilnosti in posebnosti Slovenije, so prejeli: prof. dr. Lojze Gosar, prof. dr. Franc Lovrenčak in prof. dr. Anton Sore.

Priznanje **Zlata plaketa ZGDS**, ki je namenjena posamezniku za življenjsko ali večdesetletno odmevno delo na področju geografije, so dobili: Dragica Borke, Adica Jamnišek, Dušan Logar, mag. Branko Mlinar, Dragica Novak, Zvonko Rus, Raul Šiškovič, Milan Vreča in dr. Marko Žerovnik.

Poleg posameznikov dobijo Zlato plaketo ZGDS še ljubljansko geografsko društvo kot pobudnik in začetnik stanovskega povezovanja slovenskih geografov in Mariborsko geografsko društvo ob petdesetletnici ustanovitve, in sicer za vsestransko ter odmevno delo na področju povezovanja in izobraževanja geografov na območju Severovzhodne Slovenije. Enako priznanje dobi tudi Knjižnica Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki je s svojimi bogatimi zbirkami in aktualnimi knjižnimi novostmi vseskozi prispevala k seznanjanju geografov z usmeritvami geografske teorije in metodologije po svetu in s tem vsaj posredno vplivala na razvoj slovenske geografske misli in njenih raziskovalnih usmeritev.

Srebrno plaketo ZGDS, ki je stanovsko priznanje za več kot dvajsetletno delo v geografiji in v njenih društvenih organih, so prejeli: Igor Lipovšek, Mira Marija Sajko, Janja Turk in dr. Maja Umek.

Bronasto plaketo ZGDS, ki je društveno priznanje za več kot desetletno delo v stroki in geografskih društvih, prejmejo: mag. Valentina Brečko Grubar, mag. Jerneja Fridl, dr. Karmen Kolenc Kolnik, dr. Marko Krevs, dr. Darko Ogrin, dr. Tatjana Resnik Planinc, dr. Irena Rejec Brancelj in dr. Ana Vovk Korže.

Pohvalo ZGDS, ki je priznanje za večletno prizadevno, uspešno in odmevno delo v organih društva ali Zveze, je prejela Urška Eniko.

LEKSIKON GEOGRAFIJA

Matija Zorn

Konec leta 2001 je pri založbi Učila International iz Trziča v okviru zbirke Tematski leksikoni izšel tudi leksikon, ki nosi naslov Geografija. Izšel je kot prvi v zbirki osmih knjig, ki jih namerava izdati omenjena založba. Njihov namen je pojasnjevanje temeljnih pojmov s posameznega znanstvenega področja, vključno z najnovejšimi spoznanji. Sami so zapisali, da bodo to »nepogrešljivi leksikoni pri vseh najpomembnejših šolskih predmetih skozi celotno obdobje šolanja«.

Z odgovorno nalogo prevoda in priredbe nemškega izvirnika *Schüllerduden, Die Geographie* (izdala založba Duden iz Mannheima v Nemčiji) se je uspešno spopadel **mag. Drago Kladnik**, ki ima že izkušnje pri pisanju leksikonov, saj je leta 1999 izdal Leksikon geografije podežolja. Leksikon Geografija je po leksikonu Geografija Cankarjeve založbe (1977 prva, 1982 druga in 1985 tretja izdaja) šele drugi splošni geografski leksikon v slovenskem jeziku. Ob tem ne smemo pozabiti, da je veliko temeljnih geografskih pojmov zapisanih v splošnih leksikonih, pri pisanju oziroma priredbi katerih so sodelovali geografi (na primer Veliki splošni leksikon DZS, 1997–1998). Prav tako najdemo geografska gesla v različnih enciklopedijah in drugih leksikonih z geografsko tematiko (na primer Leksikon Zemlja, 2000), vendar sta v vseh teh delih oblika ali način podajanja snovi drugačna. Geografske pojme razlagajo še različna terminološka dela, ki obstajajo za posamezne veje geografije (na primer Slovenska kraška terminologija, 1973; Okoljski pojavi in pojmi, 2002). Leksikon Geografija se tako pridružuje redkim delom, ki v strnjeni obliki predstavljajo pojme vseh vej geografije.

Leksikon ima 682 strani, na katerih je več kot 3000 gesel, razvrščenih po abecednem zaporedju. V njem je še 150 skic in zemljevidov ter 70 fotografij. Nemško besedilo ni le prevedeno, ampak tudi prirejeno slovenskim razmeram. V primerjavi z izvirnikom je precej več povedanega o krasu, dodana so nekatera za Slovenijo značilna gesla (na primer kozolec) ali pa so pri geslih predstavljeni slovenski primeri. Tako so na primer pri geslu naselja ob fotografijah predstavljene značilnosti slovenskih podeželskih naselij, pri geslu grbinasti travniki so naštetja njihova območja v Sloveniji, pri geslu masni tok je kot primer naveden tok, ki je novembra 2000 uničil del vasi Log pod Mangartom, pri geslu regionalizacija pa je objavljena karta naravnogeografske regionalizacije Slovenije. V leksikonu je še več fotografij s slovenskimi primeri, na pri-

mer poljska razdelitev na proge v Žabnici, požiralnik na Radenskem polju ali Fužinske planine nad Bohinjem. Knjigo zaključuje obsežen kronološki pregled odkritij in raziskovanj, urejen po celinah. Tudi v tem delu knjige je prireditelj z vključitvijo Friderika Barage, Ignacija Knobleharja in še nekaterih popotnikov upošteval sicer skromen slovenski prispevek.

Leksikon je napisan na ravni znanja geografije ob končanem srednješolskem izobraževanju in je namenjen tako srednješolski mladini kot študentom geografije in sorodnih ved, zadovoljiv pa bo tudi za vse tiste, ki želijo na sistematičen in pregleden način spoznati geografske pojme.

V geslih so zajete vse veje geografije, z rahlim poudarkom na fizični geografiji. Leksikon vsebuje tudi gesla sorodnih ved, pomembnih za geografijo. Vključena so na primer gesla s področij astronomije, demografije, ekologije, geologije, kartografije, meteorologije, oceanografije idr.

Gesla večinoma na kratko predstavljajo obravnavano tematiko, nekatere vsebine pa so predstavljene precej podrobno (na primer dež, fizikalno določanje starosti, fotosinteza, nafta, nevihta, premog, poljska razdelitev, vulkanizem). Besedilu povečujejo nazornost slikovno gradivo, zemljevidi, grafikoni in tabele. Ob

